

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII,
TINERETULUI ȘI SPORTULUI**

**LIMBA ȘI LITERATURA
ROMÂNĂ**

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ
pentru programul „A doua șansă” – învățământ primar
NIVELUL I

Aprobată prin Ordinul Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
nr.....

București, 2011

1. NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de **Limba și literatura română** pentru Modulul I – **A.B.C.** este concepută pentru primul an de studiu al acestei discipline și este destinată școlilor în care se desfășoară programul „A doua șansă” – învățământ primar. Pornind de la particularitățile elevilor care vor fi cuprinși în această formă de învățământ, persoane care nu au finalizat ciclul primar, programele școlare permit:

- dobândirea de cunoștințe, conform potențialului și nevoilor acestora;
- valorificarea experienței de viață a elevilor;
- atingerea unor standarde caracteristice educației de bază.

Modelul didactic al predării disciplinei **Limba și literatura română**, cel comunicativ-funcțional, care presupune studiul integrat al limbii și literaturii române din perspectiva pragmatică a comunicării, este unic pentru întregul învățământ obligatoriu și a fost păstrat și în această programă, întrucât permite atingerea finalităților programului „A doua șansă”.

În conceperea programei s-a avut în vedere formularea de obiective, sugerarea unor conținuturi și a unor activități de învățare care conduc în timp la formarea la elevi a unor competențe cheie: lingvistice, de învățare, interpersonale, sociale.

Obiectivele cadru sunt aceleași ca în programa de Limba și literatura română destinată ciclului primar din învățământul de masă.

Obiectivele de referință au fost astfel formulate, încât să ofere un echilibru între exprimarea orală și cea scrisă și să surprindă în progresie ceea ce este esențial în activitatea de învățare. Obiectivele asigură elevilor formarea și dezvoltarea deprinderilor elementare de citire, scriere, de comunicare a ideilor prin vorbire și ascultare. Ele vizează în special *alfabetizarea* acestora.

Conținuturile învățării au fost selectate în funcție de obiectivele de referință și de particularitățile elevilor. Ele sunt accesibile celor care, datorită vârstei, au fost puși în situații de interacțiune cu persoane diferite și au acumulat experiență în diferite contexte ale comunicării orale. Ordinea conținuturilor, ritmul și strategiile abordării acestora vor fi stabilite de cadrul didactic, în funcție de caracteristicile grupului de elevi.

Exemplele de **activități de învățare** corespunzătoare fiecărui obiectiv de referință, deși sunt similare celor folosite în învățământul de masă și specifice ciclului primar, pot deveni

motivante și eficiente pentru grupul țintă, în situația în care acestea sunt plasate în contexte corespunzătoare vârstelor și intereselor elevilor. Ele iau în considerare caracteristicile învățării adulților (independența și motivația învățării, orientarea învățării către scop, relevanța învățării, aplicabilitatea cunoștințelor). O parte dintre activitățile de învățare propuse în programă permite integrarea în didactica disciplinei Limba și literatura română a unor strategii bazate pe TIC și a resurselor educative ale Internetului care conduc la formarea unor deprinderi elementare de utilizare a computerului, la alfabetizarea digitală a elevilor. Aceasta reprezintă o prioritate în educație, întrucât creșterea volumului de informație, progresul tehnologic accelerat, impun dezvoltarea unor competențe care fac posibilă adaptarea flexibilă la schimbările rapide ce se produc în societate. Utilizarea noilor tehnologii multimedia și a Internetului permit îmbunătățirea calității învățării prin individualizare și interactivitate, ameliorează perspectivele elevilor în materie de muncă, informare și de stabilire de relații sociale. Activitățile de învățare care presupun interdisciplinaritatea limbii române cu elemente de TIC sunt marcate în programă prin scriere cursivă.

Structura modulară a programului „A doua șansă” a impus conceperea unor **standarde curriculare de performanță** pentru final de modul, care vor sta la baza elaborării testelor de examinare de la finalul modulului.

Noutatea programei constă în:

- reducerea numărului de ore alocate disciplinei;
- existența unor conținuturi alternative (extinderile sunt doar la nivelul conținuturilor, nu și la cel al obiectivelor de referință și pot fi selectate de cadrul didactic în funcție de nevoile individuale și de opțiunile elevilor);
- introducerea unor exemple de activități de învățare care să permită abordarea integrată a conținuturilor specifice limbii și literaturii române și a unor elemente privind tehnologia informației și a comunicației;
- introducerea standardelor curriculare de performanță la sfârșitul fiecărui modul;
- adaptarea finalităților la particularitățile grupului țintă;
- atribuirea unui nume modulului: A.B.C.

Structura programei este următoarea:

- notă de prezentare;
- obiective cadru;
- obiective de referință;
- exemple de activități de învățare;

- conținuturile învățării;
- sugestii metodologice;
- standarde curriculare de performanță pentru modul;
- bibliografie.

Programa trebuie folosită în mod flexibil, urmărindu-se adaptarea ei la ritmul de învățare al fiecărui elev.

2. OBIECTIVE CADRU

1. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE RECEPTARE A MESAJULUI ORAL
2. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE EXPRIMARE ORALĂ
3. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE RECEPTARE A MESAJULUI SCRIS
4. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE EXPRIMARE SCRISĂ

3. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE RECEPTARE A MESAJULUI ORAL

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<p>1.1 . Să desprindă semnificația globală a unui mesaj ascultat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ascultarea și confirmarea prin coduri prestabilite a înțelegerii conținutului unui mesaj ascultat; - formularea de răspunsuri la întrebări enunțate în diferite contexte cotidiene; - formularea de răspunsuri la întrebări enunțate pe marginea unui text audiat; - recunoașterea unor enunțuri care nu se potrivesc cu un mesaj ascultat anterior; - <i>audierea unor mesaje înregistrate pe CD, casete audio sau a unor înregistrări online;</i> - <i>selectarea unor suporturi audio după criteriul mesajului global transmis;</i> - <i>audierea unor cântece pentru desprinderea mesajului transmis de versurile acestora;</i> - <i>executarea unor instrucțiuni simple formulate de cadrul didactic în cadrul unor activități pe computer (urmarea unor instrucțiuni pentru închiderea, deschiderea computerului, de utilizare a mous-ului, jocuri simple pe computer care cuprind instrucțiuni verbale etc.).</i>

<p>1.2. Să sesizeze corectitudinea logică a unui enunț audiat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sesizarea corectitudinii logice a unui mesaj audiat; - selectarea enunțului corect din punct de vedere logic, dintr-o serie de enunțuri date; - corectarea mesajelor incorecte din punct de vedere logic; - ordonarea cuvintelor pentru obținerea unor propoziții corecte din punct de vedere logic; - <i>punerea în corespondență a conținutului unui mesaj audiat cu imaginea corespunzătoare dintr-un document electronic pus la dispoziție de cadrul didactic.</i>
<p>1.3. Să distingă locul cuvintelor în propoziție, al silabelor în cuvinte și al sunetelor în silabe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - delimitarea cuvintelor dintr-o propoziție; determinarea poziției unui cuvânt într-o propoziție; - despărțirea în silabe a unor cuvinte; - identificarea poziției unei silabe într-un cuvânt; - identificarea sunetelor din cuvinte (în diferite poziții: inițială, mediană, finală); - exemplificarea de cuvinte care să îndeplinească anumite condiții (să înceapă, să se termine sau să conțină un anumit sunet sau silabă); - <i>introducerea spațiului dintre cuvinte scrise contopit, în propoziții scrise în documente electronice puse la dispoziție de cadrul didactic.</i>

<p>1.4. Să manifeste atenție la conținutul mesajelor emise de diferiți interlocutori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - audierea unor mesaje înregistrate formulate de persoane diferite; - exerciții de tipul vorbitor - ascultător, vizând formarea comportamentului de ascultător; - formularea de întrebări pentru lămurirea unor aspecte neînțelese din mesaje transmise de diferiți interlocutori; - exerciții de stimulare a atenției prin introducerea sau eliminarea unor elemente din mesaj; - <i>audierea unor scurte emisiuni online selectate de cadrul didactic la sugestia elevilor.</i>
---	---

2. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE EXPRIMARE ORALĂ

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<p>2.1. Să pronunțe articulat cuvinte din vocabularul activ în cadrul unor enunțuri proprii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții și jocuri de dicție, frământări de limbă; - transformarea unor cuvinte după modele date; - exerciții de corectare a pronunției regionale; - exerciții de reglare a volumului și vitezei vorbirii; - <i>scurte conversații online între elevi (folosind programe de tip Skype, Messenger etc.).</i>
<p>2.2 Să formuleze enunțuri logice, potrivite unor situații familiare</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea unor obiecte sau activități familiare elevilor; - formularea unor enunțuri pe baza unor imagini, folosind cuvinte date sau referitoare la situații imaginare;

<p>2.3. Să utilizeze formule de salut și prezentare în situații inspirate din realitate</p> <p>2.4. Să manifeste o atitudine degajată în dialoguri cu diferite persoane</p>	<ul style="list-style-type: none"> - transformarea sau completarea unor enunțuri după modele date; - formularea de instrucțiuni pentru realizarea unor produse/operațiuni simple; - <i>jocuri pe computer, de exemplu, jocuri mozaic de descoperire a unor cuvinte corespunzătoare imaginilor, puzzle-uri de cuvinte pentru obținerea unor enunțuri, „Spânzurătoarea“.</i> - prezentarea unor date despre propria persoană (în perechi, în fața unui grup mai numeros); - jocuri de rol; - simulări ale unor situații din viața cotidiană în care este necesară prezentarea unor date despre propria persoană. - formularea de mesaje potrivite unor situații diferite; - jocuri de rol; - simulări ale unor situații de comunicare din viața cotidiană; - utilizarea formulelor de prezentare și de salut în situații diferite; - <i>audierea sau vizionarea unor secvențe audio/video în care sunt prezentate dialoguri în diferite situații de comunicare.</i>
---	--

3. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE RECEPTARE A MESAJULUI SCRIS

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<p>3.1. Să identifice litere, silabe, grupuri de litere, cuvinte și enunțuri în textul scris cu litere de tipar și de mână</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de asociere a sunetului cu litera (grupul de litere) ; - determinarea numărului de silabe, sunete și litere ale unui cuvânt; - exerciții pentru lărgirea câmpului vizual prin identificarea silabelor în structura cuvintelor și a cuvintelor în structura propozițiilor; - punerea în corespondență a cuvântului cu imaginea sau cu obiecte concrete; - <i>exerciții de familiarizare cu poziția literelor pe tastatura computerului;</i> - <i>copieri/transcrieri în documente Microsoft Word deschise de cadrul didactic;</i> - <i>recunoașterea tastelor funcționale și a unor iconuri (Microsoft Word, Internet Explorer, Messenger etc.);</i> - <i>inserarea de litere și/sau imagini într-un tabel dintr-un document Word deschis de cadrul didactic;</i> - <i>marcarea unor litere, silabe, cuvinte (prin subliniere, schimbarea fontului, a culorii etc.) într-un document Word creat de cadrul didactic.</i>
<p>3.2. Să citească în ritm propriu și cu voce tare un text scurt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de lectură individuală; - exerciții de citire selectivă; - exerciții de citire la prima vedere; - exerciții de citire la prima vedere a unor scurte texte;

<p>3.3. Să desprindă semnificația globală a unui scurt text citit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de folosire a cursorului pentru urmărirea pe monitor a lecturii unui scurt text redactat în Word; - exerciții de citire a unor materiale pe suporturi electronice (computer, telefon). - formularea de întrebări și răspunsuri în legătură cu un text citit; - discuții în grup despre conținutul unor scurte texte citite; - exerciții de citire dirijată; - exerciții de prezentare a informațiilor desprinse dintr-un enunț sau text citit; - exerciții de discriminare a aspectelor esențiale de cele neesențiale dintr-un scurt text citit; - exerciții de reducere a lungimii unor enunțuri scrise într-un document Word pus la dispoziție de cadrul didactic, prin eliminarea informațiilor neesențiale (a cuvintelor care prezintă amănunte ne semnificative), utilizând tastele delete, <i>backspace</i>.
<p>3.4. Să conștientizeze rolul instrumental al cititului</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea unor surse tipărite care furnizează informații utile, corespunzătoare intereselor elevilor; - exerciții de „răsfoire“ a unor ziare, reviste, cataloage; - exerciții de prezentare a unor situații concrete din viața cotidiană în care este necesar cititul (citirea unor instrucțiuni de folosire a unor obiecte sau produse,

	<p>calitățile unor produse, termene de garanție etc.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea unor informații desprinse prin lecturarea independentă a unor scurte texte tipărite; - <i>utilizarea, cu sprijinul cadrului didactic, a motoarelor de căutare online, cu scopul informării pe teme familiare și de interes.</i>
--	---

4. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE EXPRIMARE SCRISĂ

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<p>4.1. Să scrie corect litere, silabe, cuvinte, folosind litere de tipar (*litere, silabe, cuvinte care conțin y, k, w, q)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de asociere a sunetului cu litera sau grupul de litere; - exerciții de reproducere a literelor de tipar; - exerciții de scriere a cuvintelor folosind litere de tipar; - copieri, dictări, dictări în perechi; - întocmirea unor liste de cuvinte legate de o anumită temă (liste de cumpărături, nume de prieteni, preferințe culinare etc.); - <i>exerciții de copiere, scriere, transcriere într-un document electronic creat de cadrul didactic;</i> - <i>exerciții de completare a unor formulare simple.</i>
<p>4.2. Să scrie corect și lizibil scurte propoziții pe teme familiare</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de copiere a unor enunțuri; - exerciții de ordonare a cuvintelor în propoziții; - exerciții de apreciere a spațiului dintre cuvinte;

<p>4.3. Să utilizeze corect punctul, *semnul întrebării și scrierea cu majusculă</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de corectare și autocorectare a greșelilor de scriere; - exerciții de transformare/completare a unor enunțuri după modele date; - exerciții de formulare de propoziții folosind cuvinte sau imagini date; - exerciții de formulare de propoziții corespunzătoare unor situații prezentate; - <i>redactarea la computer de enunțuri potrivite unor imagini existente într-un document electronic pus la dispoziție de cadrul didactic.</i> - completarea unor enunțuri cu semnele de punctuație studiate; - modificarea ordinii cuvintelor într-o propoziție, în vederea exersării scrierii cu majusculă a primului cuvânt dintr-un enunț; - formularea de propoziții enunțiative și *interogative; - copierea/transcrierea unor cuvinte sau a unor substantive proprii, a unor propoziții enunțiative și *interogative; - <i>exerciții de utilizare a tastei shift pentru scrierea cu majuscule și folosirea semnelor de punctuație într-un document electronic dat;</i> - <i>exerciții de corectare cu ajutorul computerului, a unor propoziții, texte care conțin erori scrise în documente electronice date.</i>
--	---

<p>4.4. Să conștientizeze utilitatea redactării</p>	<ul style="list-style-type: none">- exerciții de simulare a unor situații din viața cotidiană (completarea unor formulare);- redactarea unor mesaje în scopuri personale;- <i>exerciții de transmitere a unor scurte mesaje scrise (SMS-uri, e-mail, Skype, Messenger etc.), cu ajutorul cadrului didactic.</i>
--	---

4. CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

1. Formarea capacității de lectură

- Cartea. Direcții de orientare în materialul tipărit – cartea, *ziarul, *revista.
- Literele de tipar mari și mici ale alfabetului. *Literele K, Q, W, Y.
- Grupurile de litere (ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi).
- Citirea cuvintelor.
- Citirea propozițiilor enunțiative și interogative (fără folosirea terminologiei).
- Textul. Titlul unui text. Citirea textelor.

Notă: Pentru exersarea citirii se recomandă folosirea unor scurte texte distractive sau cu caracter informativ.

2. Formarea capacității de comunicare

Comunicarea orală

Comunicarea – schimb de informații între oameni.

Formularea mesajului oral

- Cuvântul – element de comunicare; pronunțarea articulată a cuvintelor din vocabularul activ.
- Propoziția – formularea de propoziții logice (fără terminologie).
- Intonarea propozițiilor enunțiative și interogative (fără terminologie).
- Dialogul – convorbirea între două sau mai multe persoane; utilizarea formulelor de salut și prezentare în situații formale și nonformale; dialoguri pe teme familiare.

Comunicarea scrisă

Procesul scrierii

- Literele mari și mici de tipar *și/sau de mână ale alfabetului. *Literele K, Q, W, Y.
- Despărțirea în silabe a cuvintelor (după auz).
- Scrierea cu litere de tipar *și/sau de mână.
- Respectarea spațiului dintre cuvinte.
- Poziționarea datei și a titlului unui text.
- *Scrierea funcțională: date personale în formulare simple (nume, prenume, adresă, numele părinților, copiilor, adresă de e-mail etc.).

Ortografie

- Scrierea ortografică a cuvintelor.
- Scrierea grupurilor de litere (ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi).
- Scrierea cu majusculă la începutul propozițiilor și a substantivelor proprii (fără terminologie).

Punctuație

*Semne de punctuație: punctul, *semnul întrebării.*

Notă: Pentru însușirea și exersarea scrisului se pot folosi caiete tip II sau dictando.

3. Elemente de construcție a comunicării

- Propoziția. Cuvântul. Silaba.
- Sunetul – litera.

5. SUGESTII METODOLOGICE

Nu trebuie uitat nicio clipă că participanții la cursurile din cadrul programului „A doua șansă” sunt persoane care nu au frecventat școala sau care au părăsit-o în condiții și din motive diferite. Responsabilitatea cadrelor didactice este deosebită, întrucât ele trebuie să prevină un nou abandon școlar și, mai mult decât atât, să-i determine, să-i motiveze pe cursanți să acumuleze cunoștințe și să-și formeze deprinderi de folosire corectă a limbii române. La nivel atitudinal, se va urmări conștientizarea elevilor asupra utilității cititului, scrierii și comunicării orale în rezolvarea problemelor cotidiene. Pentru a face mai agreabil și, în același timp, pentru a optimiza procesul de învățare, cadrul didactic trebuie să utilizeze următoarele strategii:

- proiectarea lecțiilor, folosind cunoștințele anterioare și experiența cotidiană a elevilor;
- trezirea interesului pentru conținut, prin relevarea aplicabilității și funcționalității învățării;
- raportarea învățării la alte discipline de studiu, în sensul abordării unor teme transdisciplinare.

Interesul elevilor pentru studiul limbii române se poate cultiva numai prin dezvoltarea „secretelor” acestora în raport cu posibilitatea aplicării și utilitatea cunoștințelor noi în viața cotidiană, așa încât, cadrul didactic trebuie să găsească modalități prin care să-i ajute pe elevi să înțeleagă scopurile unei sarcini anume, motivele pentru care au fost alese, cum și când pot folosi cunoștințele și deprinderile dobândite. Elevii trebuie să înțeleagă că citirea, scrierea, vorbirea și ascultarea sunt instrumente care îi ajută să fie persoane eficiente în comunicare.

Strategiile didactice care urmează a fi folosite trebuie să cuprindă metode de învățare activă specifice adulților (învățarea pe bază de proiecte, ateliere de lucru, studii de caz), precum și strategii didactice tradiționale, întrucât este de anticipat că acești elevi sunt la începutul formării deprinderilor de muncă intelectuală și ar putea întâmpina dificultăți în adaptarea la „viața școlară”.

Modulul I își propune **alfabetizarea** elevilor și va fi precedată de o scurtă perioadă **prealfabetară** (10-12 ore).

Pentru **etapa prealfabetară**, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere faptul că în program pot fi cuprinși elevi care pronunță incorect cuvintele uzuale și care vor avea tendința să păstreze aceste greșeli și în exprimarea scrisă, care nu stăpânesc deprinderea de a comunica oral prin propoziții, care au ticuri sau parațiți în vorbire. În această situație, sunt necesare exerciții variate, în contexte multiple, deoarece renunțarea la vechile deprinderi în favoarea formării altora noi necesită timp și efort sporit în comparație cu învățarea în situația școlarului mic. Prin urmare, se va pune accent pe pronunțarea articulată a cuvintelor și pe dezvoltarea auzului fonematic. Metoda analizei și sintezei fonetice se va aplica în situații de învățare adaptate experienței, nevoilor și intereselor grupului țintă, ca de exemplu: convorbiri pe bază de imagini reprezentând mediul apropiat, povestiri ale unor întâmplări din viața personală, simulări ale unor situații reale sau imaginate, dialoguri formate din 3-4 replici.

Simultan se vor determina și exersa deprinderile de utilizare a instrumentelor de scris, capacitatea de orientare în spațiul de scriere și de citire, se vor testa eventualele deprinderi de scriere a literelor de mână și de tipar.

În această etapă, se vor organiza activități care urmăresc corectarea deficiențelor de exprimare orală, se vor corela și fixa cunoștințele pe care elevii le-au dobândit din experiența personală sau de la alte discipline de studiu, se vor forma deprinderi de activitate independentă și de grup, se vor forma și dezvolta deprinderile de a acționa ordonat și de a respecta normele școlare.

Cadrele didactice vor avea în vedere și deprinderile elevilor de a utiliza noile tehnologii informatice și comunicaționale, întrucât, conform noului plan cadru pentru programul „A doua șansă” – învățământ primar, *săptămânal* se vor organiza activități în care alfabetizarea elevilor se va realiza prin utilizarea de instrumente ale TIC.

La sfârșitul perioadei prealfabetare se așteaptă ca elevii să înregistreze progrese în ceea ce privește:

- pronunțarea corectă a cuvintelor uzuale;
- sesizarea sunetelor din cuvintele cunoscute formate din 2-3 silabe, fără diftongi sau triftongi și aglomerări de consoane;
- folosirea corectă a instrumentelor de scris și orientarea în spațiul de scris și de citit;
- formularea orală de propoziții;
- susținerea unui dialog din 3-4 replici;

- utilizarea computerului, prin:
 - identificarea componentelor de hardware: monitor, tastatură, imprimantă, mouse;
 - utilizarea echipamentelor de intrare: tastatură, mouse, microfon, boxe, cameră web;
 - localizarea și utilizarea tastelor return, enter, shift, a săgeții de deplasare și a tastelor alfanumerice.

Cadrele didactice vor avea în vedere faptul că utilizarea elementelor de TIC în orele de Limba și literatura română, reprezintă un procedeu pentru atingerea obiectivelor cadru, și nu un scop în sine. Astfel, **competențele digitale ale elevilor nu vor fi evaluate.**

Alfabetizarea propriu-zisă se va realiza după ritmul individual al fiecărui elev. Se va urmări ca absolvenții modulului să fie capabili să citească și să scrie litere, cuvinte și propoziții. Predarea citit-scrisului se va face integrat, după etapele cunoscute, îmbinându-se metodele clasice cu cele moderne.

Cadrele didactice vor organiza tipuri de activități care să permită însușirea citit-scrisului concomitent și complementar cu alfabetizarea digitală a elevilor. Astfel, aceștia vor fi familiarizați cu operații fundamentale specifice TIC și cu modalități de aplicare a acestora în situații cotidiene. În acest sens, cadrele didactice vor propune aplicații care să permită:

- utilizarea tastaturii computerului pentru scrierea unor litere, cuvinte, enunțuri într-un document electronic pus la dispoziție de cadrul didactic;
- ștergerea caracterelor, folosind tastele delete, backspace, spacebar, folosirea tastei shift pentru scrierea cu majusculă și folosirea semnelor de punctuație;
- utilizarea elementară a programelor de comunicare instantanee (Messenger, Skipe) cu ajutorul cadrului didactic;
- accesarea unor site-uri care prezintă informații de interes pentru elevi.

Dat fiind timpul redus destinat însușirii literelor, în conținuturile învățării au fost introduse ca extinderi literele care au o frecvență redusă în scrierea și citirea în limba română (k, q, y, w), astfel încât perioada alfabetică se va putea prelungi până în al doilea modul.

Pentru o mai bună desfășurare a activității didactice este recomandabilă structurarea sistemelor de lecții în **blocuri de ore** (3-4 ore pe zi destinate aceleiași discipline de studiu).

În **perioada alfabetică**, în cadrul unui bloc pot fi predate mai multe litere diferite, întrucât atât pentru citire, cât și pentru scriere se pot folosi numai litere de tipar. În situația în care printre elevi există persoane care au deja deprinderi elementare de scriere cu litere de mână și/sau manifestă dorința de a utiliza această scriere, cadrul didactic va lucra diferențiat și îi va sprijini în acest sens, exploatând resursele temporale oferite de orele de consultații, prevăzute în planul cadru. Ordinea în care sunt predate literele este la latitudinea cadrului didactic.

Exersarea citirii va avea ca suport materiale tipărite care corespund intereselor elevilor (de exemplu: ambalaje ale unor produse, instrucțiuni de folosire a unor obiecte, anunțuri, scurte articole din reviste, programe TV, versurile unor cântece etc.), precum și materiale scrise pe suporturi electronice, în diferite formate.

Proiectarea activităților trebuie să fie astfel realizată, încât să asigure atingerea standardelor curriculare de performanță propuse la finalul modului.

Evaluarea, ca o componentă principală a procesului de învățământ, trebuie să constituie o sursă de informație pentru planificarea activității ulterioare, o recunoaștere a progresului elevilor. Evaluarea trebuie să fie permanentă, adecvată obiectivelor propuse, dar și nevoilor specifice ale elevilor.

La clasă pot fi folosite multe tipuri de evaluare eficientă, începând de la aprecierile verbale și continuând cu:

a) Observarea sistematică a activității și comportamentelor elevilor în activități desfășurate individual sau pe grupe.

Observațiile formale, informale sau cumulate oferă cadrelor didactice o imagine clară asupra deprinderilor și capacităților fiecărui elev. Pentru a fi eficiente, observațiile trebuie să fie sistematice, obiective, exhaustive și atent înregistrate. Există mai multe metode de înregistrare a observațiilor, incluzând:

- consemnarea unor evenimente;
- liste de verificare;
- inventare;
- fotografii;
- înregistrări audio.

b) Teste de cunoștințe în evaluarea continuă, în care itemii să solicite: răspunsuri scurte, răspunsuri la alegere, răspunsuri în pereche, răspunsuri cu alegere multiplă, formularea de

propoziții, copieri, dictări, integrate în lecția propriu-zisă ca moment căruia i se vor aloca 10-15 minute.

c) Activități practice în care se utilizează informațiile dobândite și sunt exersate capacitățile de comunicare orală și scrisă (alcătuirea unui minidicționar, inscripționarea unor tricouri cu sloganuri, realizarea unui calendar al clasei, realizarea unor „cărți“, afișe, participarea la interviuri etc.).

d) Proiecte tematice de învățare individuală pe teme de interes comun sau de interes personal, care presupun activizarea și dezvoltarea achizițiilor elevilor. Este indicat ca evaluarea acestora să se realizeze pe baza unor criterii ce au fost negociate în prealabil cu elevii.

e) Autoevaluarea permite elevilor să-și aprecieze propriul progres, să devină conștienți de procesul și produsul învățării și să-și asume responsabilități. Pentru autoevaluare se pot folosi: caiete de observații ale elevului pe marginea muncii sale, jurnale, liste de verificare sau de inventariere, interviuri, chestionare etc.

f) Interevaluarea ca modalitate de raportare a elevilor la exigențele partenerilor de învățare.

g) Portofoliul elevului va furniza informații în privința evoluției sale pe parcursul traseului individual de instruire și formare. Acesta, ca parte integrantă a evaluării sumative, poate cuprinde:

- fișe de muncă individuală;
- proiecte de învățare independentă sau de grup;
- teste de autoevaluare și interevaluare;
- fișă individuală de citire;
- grile de observații în activitățile individuale sau pe grupe;
- produse finite realizate;
- fotografii ale proiectelor și activităților;
- înregistrări audio și video.

La sfârșitul modulului, elevii vor fi evaluați scris și oral/practic, conform standardelor curriculare de performanță specificate în programă.

6. STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

- Desprinderea semnificației globale a unui mesaj audiat.
- Identificarea dintr-un enunț oral a cuvintelor, silabelor și literelor care îl compun.

Dezvoltarea capacității de exprimare orală

- Pronunțarea clară, precisă și articulată a enunțurilor.
- Formularea unor scurte enunțuri logice potrivite unor situații date.
- Utilizarea în comunicare a formulelor de salut și prezentare.

Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

- Asocierea corectă a formei cuvintelor cu sensul lor.
- Citirea corectă, cu voce tare, în ritm propriu a unor enunțuri.
- Formularea de răspunsuri la întrebări care vizează informațiile esențiale din enunțuri citite independent.

Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

- Copierea corectă și lizibilă a unor enunțuri.
- Scrierea corectă după dictare a propozițiilor enunțiative.
- Redactarea unor propoziții enunțiative cu respectarea regulilor ortografice studiate

7. BIBLIOGRAFIE

1. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Consiliul Național pentru Curriculum, *Limba și literatura română – programă școlară pentru clasele I și a II-a*, aprobată prin Ordin al Ministrului Nr. 4686/05.08.2003, București, 2003.
2. Consiliul Național pentru Curriculum, *Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare, ciclul primar și gimnaziu*, Editura Aramis, București, 2002.
3. Kate Burke Walsh în colaborare cu Institutul pentru o Societate Deschisă, Step by Step, un program pentru copii și familii. *Predarea orientată după necesitățile copilului*, C.E.D.P., Step by Step – România.

AUTOR

Prof. pentru învățământ primar **Mihaela Bucinski**

Școala cu clasele I-VIII Nr. 36, „*Ionel Teodoreanu*“, București

COORDONATORI

Prof. **Cristiana Boca**

Coordonator componenta „A doua șansă“ – învățământ primar, Asociația CEDP Step by Step, București

Prof. **Gabriela Droc**

Coordonator componenta „A doua șansă“ – învățământ primar, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului